

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika P. Mengozzija, sporazum o prijenosu podataka iz evidencije podataka o putnicima koji je predviđen između Europske unije i Kanade ne može biti sklopljen u postojećem obliku

Veći broj odredaba nacrtu sporazuma protivan je temeljnim pravima Unije

Europska unija i Kanada od 2010. pregovarale su o sporazumu o prijenosu i obradi podataka iz evidencije podataka o putnicima (sporazum PNR). Predviđeni sporazum nastoji omogućiti prijenos podataka iz PNR-a kanadskim tijelima radi njihove uporabe, zadržavanja i, ovisno o slučaju, naknadnog prijenosa u cilju borbe protiv terorizma i teških oblika međunarodnih kaznenih djela. Nacrt sporazuma također predviđa zahtjeve u području sigurnosti i integriteta podataka iz PNR-a, trenutačno prikrivanje osjetljivih podataka, pravâ na pristup, ispravak i brisanje podataka, mogućnost podnošenja upravnih ili sudskih pravnih lijekova i ograničenu petogodišnju pohranu podataka.

S obzirom na to da je sporazum potpisan 2014., Vijeće Europske unije zatražilo je njegovu potvrdu od Europskog parlamenta. Parlament je odlučio pokrenuti postupak pred Sudom kako bi utvrdio je li predviđeni sporazum sukladan s pravom Unije, koje jamči poštovanje privatnog i obiteljskog života te zaštitu osobnih podataka. Parlament, među ostalim, postavlja pitanje je li, unatoč jamstvima sadržanima u sporazumu, opravdano miješanje u temeljno pravo na zaštitu podataka¹. Valja primijetiti da je ovo prvi put da Sud mora donijeti odluku o sukladnosti nacrtu međunarodnog sporazuma s Poveljom EU-a o temeljnim pravima.

U svojem današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Paolo Mengozzi smatra ponajprije da je **predviđeni sporazum sukladan s Poveljom EU-a o temeljnim pravima** (među ostalim, s pravom na poštovanje privatnog i obiteljskog života te pravom na zaštitu osobnih podataka) **pod uvjetom da:**

- su kategorije podataka iz PNR-a o zračnim putnicima jasno i precizno navedene te da su osjetljivi podaci isključeni iz područja primjene sporazuma;
- su kaznena djela koja su obuhvaćena definicijom teških oblika međunarodnih kaznenih djela iscrpno navedena u sporazumu;
- predviđeni sporazum dovoljno jasno i precizno utvrdi tijelo zaduženo za obradu podataka iz PNR-a na način da se osiguraju zaštita i sigurnost tih podataka;
- se broj „ciljanih“ osoba može u velikoj mjeri i nediskriminatorno ograničiti na način da se odnosi samo na osobe za koje postoji osnovana sumnja sudjelovanja u kaznenom djelu terorizma ili teškom međunarodnom kaznenom djelu;

¹ Parlament također postavlja pitanje može li se predviđeni sporazum pravno temeljiti na člancima 82. i 87. UFEU-a (pravosudna i policijska suradnja u kaznenim stvarima) ili pak na članku 16. UFEU-a (zaštita osobnih podataka). U tom pogledu nezavisni odvjetnik odgovara da se sporazum mora sklopiti na temelju članaka 16. i 87. UFEU-a. Naime, predviđeni sporazum nastoji ostvariti dva nerazdvojiva cilja jednake važnosti (odnosno, s jedne strane, cilj borbe protiv terorizma i teških međunarodnih kaznenih djela – što je obuhvaćeno člankom 87. UFEU-a – i, s druge strane, cilj zaštite osobnih podataka – što je obuhvaćeno člankom 16. UFEU-a).

- sporazum utvrdi da su podacima iz PNR-a ovlaštteni pristupiti samo službenici kanadskog nadležnog tijela i da propisuje objektivne kriterije koji omogućuju utvrđivanje broja tih službenika;
- sporazum navede objektivne razloge koji opravdavaju nužnost zadržavanja svih podataka o putnicima iz PNR-a u najduljem razdoblju od pet godina, pri čemu se podrazumijeva da, u slučaju da se podaci iz PNR-a moraju zadržati tijekom pet godina, oni koji omogućavaju izravnu identifikaciju zračnog putnika moraju biti anonimizirani prikrivanjem;
- su kanadsko neovisno tijelo ili sud ovlaštteni provoditi prethodni nadzor može li kanadsko nadležno tijelo u pojedinačnim slučajevima otkriti podatke iz PNR-a drugim kanadskim ili stranim javnim tijelima (u slučaju da je riječ o podacima koji se odnose na građanina Unije, prethodna informacija mora se također poslati nadležnim tijelima države članice o kojoj je riječ i/ili Komisiji);
- sporazum jasnim i preciznim pravilom sustavno jamči da neovisno tijelo može nadzirati poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka putnika čiji se podaci iz PNR-a obrađuju;
- sporazum jasno precizira da se neovisnom javnom tijelu mogu podnijeti zahtjevi putnika koji se ne nalaze na kanadskom državnom području u vezi s pristupom, ispravkom i zabilježbom.

Nasuprot tomu, nezavisni odvjetnik P. Mengozzi smatra da su **određene odredbe predviđenog sporazuma u postojećem obliku protivne Povelji EU-a o temeljnim pravima**. Preciznije, radi se o odredbama koje:

- dopuštaju, prekoračujući ono što je strogo nužno, proširenje mogućnosti obrade podataka iz PNR-a, neovisno o cilju javne sigurnosti koji sporazum nastoji ostvariti, odnosno cilju sprečavanja i otkrivanja kaznenih djela terorizma i teških oblika međunarodnih kaznenih djela;
- propisuju da Kanada može obrađivati, upotrebljavati i zadržavati osjetljive podatke iz PNR-a;
- Kanadi daju pravo, prekoračujući ono što je strogo nužno, otkrivati sve informacije, pri čemu se ne traži nikakva veza s ciljem javne sigurnosti koji sporazum nastoji ostvariti;
- dopuštaju Kanadi zadržavanje podataka iz PNR-a tijekom najduljeg razdoblja od pet godina, među ostalim, za potrebe svake mjere, preispitivanja, istrage ili provedbe sudskog postupka, a da se pritom ne zahtijeva nikakva veza s ciljem javne sigurnosti koji sporazum nastoji ostvariti;
- omogućavaju da se podaci iz PNR-a prenesu stranom javnom tijelu a da se kanadsko nadležno tijelo pod nadzorom neovisnog tijela prethodno ne uvjeri da strano javno tijelo o kojem je riječ ne može samo naknadno priopćiti navedene podatke drugom stranom tijelu.

Općenito gledano, nezavisni odvjetnik došao je do tih zaključaka na temelju saznanja iz presuda *Digital Rights Ireland*² i *Schrems*³. On smatra da treba slijediti put utvrđen tim presudama i predviđeni sporazum podvrgnuti strogom nadzoru s obzirom na pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života te pravo na zaštitu osobnih podataka. Naime, u trenutku kada moderne tehnologije omogućavaju javnim tijelima da u ime borbe protiv terorizma i teških međunarodnih kaznenih djela razvijaju iznimno sofisticirane metode praćenja privatnog života pojedinaca i

² Presuda Suda od 8. travnja 2014., *Digital Rights Ireland i dr.* (C-293/12 i C-594/12, vidjeti priopćenje za medije br. 54/14: Sud je proglasio nevaljanom Direktivu o zadržavanju podataka)

³ Presuda Suda od 6. listopada 2015., *Schrems* (C-362/14, vidjeti priopćenje za medije br. 117/15: Sud je proglasio nevaljanom Komisijinu odluku kojom se utvrđuje da Sjedinjene Američke Države osiguravaju odgovarajuću razinu zaštite prenesenih podataka)

analiziranja njihovih osobnih podataka, Sud se mora uvjeriti da planirane mjere, bile one i u obliku predviđenih međunarodnih sporazuma, uravnoteženo odvaguju legitimnu skrb za očuvanje javne sigurnosti i jednako temeljnu skrb da svaka osoba može uživati visoku razinu zaštite svojeg privatnog života i svojih podataka.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Mišljenje Suda donijet će se naknadno.

NAPOMENA: Država članica, Europski parlament, Vijeće ili Komisija mogu pribaviti mišljenje Suda tome je li predviđeni sporazum u skladu s Ugovorima. Ako je mišljenje Suda negativno, predviđeni sporazum može stupiti na snagu samo ako se izmijeni ili ako se revidiraju Ugovori.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave mišljenja nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106